

commissum, sed quoad hereditatem, & alia, licet causa ad omnes quodammodo pertinet. Ita *Sylvest.* *verb. testis.* *q. 2.* ubi hæc omnia docet, referens textus, & *Dolores.*

D U B I U M XIX.

Quæ solemnitas necessariò requiratur in recipien- do testimoniis.

Respondetur aliquas esse, quas optimè ponit *Sylvest.* *verb. testis.* *q. 6.*

Prima est, ut testimoniis jure se totam veritatem dicturum, quam de re illa novit, vel totam veritatem dictorum, nulla falsitate admixta, & hæc est tam nocetaria, ut nullus licet magna autoritas, præter Papam, admittat testis in alterius dampnum sine juramento: potest tamen ex confessu partium remitti juramentum, id est, ut sine illo testificetur, excepta causa matrimonii, cap. *auger.* de *testibus.*

Secunda solemnitas, quod partes præcipue adverba, vel alii ipsarum nomine sint praesentes, ut audiant, ut videant telles, quando testificantur, vel saltent requirunt, ut citentur, & admonescantur, ut per ipsas fieri non esse praesentes. Intelligitur vero, non quod partes audiant quid deponant in particulari, in secreto enim debent deponere, sed quod videant, & audiant eos jurantes ad deponendum, cap. *in nomine,* de *testibus.* Sed hæc solemnitas in multis causulis deficit, in quibus fat est, ut post testimonia publicationem pars adversa videat depositiones contra ipsam prolatas.

Tertia est, ut testimoniis deposita viva voce, & non in scriptis, e. *testes.* *q. 7.*

Quarta est, ut recipiantur testes parte citata, & post litteris conformatioem sed nota, quod licet hoc sit communiter verum, at multi causulis, in quibus deficit, excipiuntur. Vide *Sylv.* *ubi supra,* cap. *quoniam,* *ut liceat non confitentur.* Tempus vero, in quo posse recipi testes, licet communiter signetur tempus, quo recipiuntur probations, quod terminus probationis dicitur, tamen in aliis causulis durat etiam post publicationem usque ad sententiam definitivam, ut quando iudex procedit ex officio, & quando probatio fit in defensam aliecius innocentis, & tam evidenter potest esse innocentia, ut etiam post sententiam definitivam possit fieri talis probatio. De hoc *Ant. Gom.* *3.* var. *c.* *33.* *34.*

Quinta est, quod testimoniis non se offerat, sed sit vel a judice citatus, vel per partem judicii productus. Item, quod in particulari non promittat testificari quid certum.

Sexta, ut deponat ex certa scientia, scilicet de visu & seipso, quando objectum est visible, vel de auditu proprio, quando objectum pertinet ad auditum, & sic de alias sentibus, ita ut proprio sensu perceperit, dicat, & nosque alieno, & similiiter ob reddat causam de re, quam testificatur, verb. grat. quoniamodo cum sciatis, & quare: ut si scientie noctu perpetrato restiterit se vidisse, debet dare causam quare viderit, scilicet quia erat luna clara, vel lumen aliquod. Si vero testimoniis deposita non ex certa scientia, sed de creditu, aut de visu, vel auditu ab aliis, tunc non est integer testimoniis, sed valer pro indicio, vel ad probandum infamiam. *Anton. Gomez.* *tom. 3.* *var. c.* *32.* *num. 7.* & *10.* *Sylvest.* *verb. Testis.* *q. 6.*

D U B I U M XX.

An pars adversa possit ad sui defensam detegere occultos testimoniis defectus.

Prima conclusio. Quando talis detectio non confert ad partis, contra quam fertur testimonium, iustitiam defendendam: item, quando testimonium fuit verum, & iudex juridice procedit, tunc talis manifestatio, ex qua testi nobilis iuria, vel notabilis damnum sequitur, est pecatum mortale. Ratio, quia contra iustitiam infamatur; juu enim non concessit hoc medium, nisi quando est necessarium ad confessionem innocentis. Ita nonnulli recentiores Magistri. Et primam partem hujus conclusionis docet expressè *Sotus lib. 5.* *de iust. q. 7.* *art. 3.* Unde inferit *Sotus*, quod si crimen occultum testimoniis non sit ex illis, ob quæ testimonium repellunt, nefas erit illud detegere, quia nihil confert.

Secunda conclusio. Quando parti adverba sequitur ex tali detectione parva utilitas, aut levis defensa, & ipsi testi sequitur damnum maximum, tunc peccatum est crimini ipsius detegere. Ratio, quia licet quicunque possit rem suam ab injuio in favore defendere cum in favore damno, non tamen quamlibet rem cum qualibet damno; quia non patitur charitas proximi, ut pro minima re conservanda maximum illi damnum inferas. Sic *Sotus ubi supra,* & aliqui Magistri.

Nota, tamen, quod quanto testimoniis inhabili minori cul-

pa testificatur, tanto major habenda est ratio de damno illi sequito: nam si, cum sit occulte inhabilis, ipse testis offerat, majori damno dignus est, quia est velut latro; si vero contra luam voluntatem compellitur, tunc major obligatio est excludandi damnum ipsum. Ita *Sotus ubi supra* & alii.

Uteima conclusio. Quando crimen occultum testis verum est (nam si falsum est, nulla ratione licet id impone-re) & ejus detectio est necessaria ad causam iusta defensionem, & damnum quod parti adverba sequitur, est notabilis, licet magnum sequatur ipsi testi, & majus quam partis, licet potest fieri. Ratio, quia est medium per ius confessum, & sic, cum pars utatur iure suo, non delinquit contra iustitiam, nec etiam contra charitatem, quia non tenetur cum tanto damno suo vitare alienum. Sic *Sotus ubi supra*, & quidam docti juniorum Magistri.

D U B I U M XXI.

Ad quid teneatur testimoniis, qui falso depositum depo-suit.

Si prima conclusio. Si id fecit scienter, vel ex notabili negligencia, tenetur famam, & totum damnum inde sequutum restituere iusto. Ratio, quia per injuriam fuit causam damni. *Navar.* *summ. Hipp.* & *Latin.* *cap. 25.* *num. 40.* *Sylvest.* *verb. testis.* *q. 10.* *Angel.* *ibi.* *num. 30.* *D. Anton.* *2. p. tis. 1.* *c. 19.* *§. 7.* *Sotus lib. 5.* *de iust. q. 7.* *art. 4.* *Alcozer summa.* *cap. 26.* *ubi de peccatis testimoniis.* *Cajet. 2. 2.* *qu. 70.* *art. 4.* *Idem dict. Navar.* *si id,* *quod dubitabat,* testatur tamquam verum.

Secunda conclusio. Si falso depositus non scienter, nec ex lata culpa, sed ex levi, tunc non tenetur totum damnum refarcire, sed partem pro ratione culpæ. *Sotus*, & multi junioris docti.

Tertia conclusio. Qui præter intentionem adhibita diocri diligenter fallum dixit, non tenetur restituere damnum inde sequuta: patet, quia non ratione iustitia acceptio, siquidem nihil iustitia commisit: ne ratione rei accepte, si quidem in nullo ditor est factus. Ita *Cajet.* *Sotus.* *Navar.* *ubi supra.* *Corduba membr. 2.* *de iust. q. 7.* *subf. D. Anton.* *ubi supra.*

4 Nota tamen, quod licet iste non tenetur ex sua substantia restituere, tenetur tamen dictum suum retractare: nam licet id non profit, nisi incontinenti fiat ad hoc ut testimonium sit nullum: prodest tamen, ut multo debilius reddatur: immo quandoque ut sit nullum, quando perfona est bona estimationis, de qua non est satisfictio ob subordinationem retractare se. Ita *Navar.* *Cajet.* *Corduba ubi supra.* & aliqui docti juniorum Magistri. Hoc tamen intelligitur (ut optimè *Corduba*) quando critra notabile suum damnum possit: ita testimoniom suum retractare; quia cum iste nullum committeret iustitiam, sola legi charitatis ad hoc tenetur: ut ex charitatis non cum tanto obligari detinente.

5 Secundum nota, partem, pro qua latum est testimonium falso ex inadvertentia, teneri fidem adhibere tali testi bona estimationis, juranti se fallum dixisse, & sic desisteri a litis profectione, vel si aliquid ob tales testimoniis consequtu est, restituere. *Cajet. 2. 2.* *q. 9.* *10.* *art. 4.* *Navar.* *in summa Hipp.* *ubi supra,* *at in Latinum nihil de hoc minime.*

6 Hic essent duo dubia tractanda. Alteram an testimoniis, qui falso dixit, teneatur poenam, quia reus damnum erat, restituere.

Alteram, an testimoniis, qui primum recepit, ut verum testimonium dicat, tenetur illud restituere? Sed hoc in iust. de res. proprium locum habet.

C A P U T VI.

De secreto servando.

Non abs re erit hic aliqua tractare de obligatione servandi secreto. Sumitur autem hic secretum pro re alicui sub secreto commissa: de qua re tria, vel quatuor agitabo dubia.

S U M M A R I U M .

Dub. 1. An servare secretum sit actus virtutis, & sit in præcepto.

2. An teneatur quis potius vitam exponere, quam secretum sui commissum, vel peccatum alienum occultum, quod tamen ipse videt, deroga.

3. An alienas litteras aperiare, & legere sit peccatum mortale.

D U -

D U B I U M I.

An servare secretum sit actus virtutis, & sit in præcepto.

Prima conclusio. Servare secretum est actus virtutis fidei, ut fides est idem quod fidelitas. Pater, qui ad fidelitatem pertinet sergate, quod quis fidei nostras committit, sed hujusmodi est secretum: ergo, Ita *Sotus lib. de secreto.* *membr. 3.* *qua- guaria conclusio.* *6. Navar.* *summ. Hipp.* (nam in Latin, hoc non ponit) *cap. decimo etavo,* *numero trigessimo secundo,* *limitat tamen, quando ob secreti detencionem vita, vel membra alterius partis periculo exponeretur. Secus si tantum poena pecuniaria, vel exiliis damnatio efficit altera pars, cuius faciliter pectori detectio compensationem pecunia facere: tunc enim non teneretur mortis periculo tacere.*

Secunda conclusio. Præceptum servandi secretum est naturale, divinum, & humanum. Quid sit naturale, patet, quia lex naturæ docet, ut quod nobis volumus, alteri velim: sed quicunque recta ratione cupit, ut quod alteri secreto committit, secretum servetur: ergo similiiter quicunque jure naturali constringitur id officium alteri præstare. Quod sit humanum, pater *I. unica.* *C. de famos. libell.* & *cap. 1.* *q. 5.* *q. 7.* *Sotus lib. 5.* *de iust. q. 7.* *art. 4.* *Alcozer summa.* *cap. 26.* *ubi de peccatis testimoniis.* *Cajet. 2. 2.* *qu. 70.* *art. 4.* *Idem dict. Navar.* *si id,* *quod dubitabat,* testatur tamquam vita, vel secreta detencionem vita, vel membra alterius partis periculo exponeretur. Secus si tantum poena pecuniaria, vel exiliis damnatio efficit altera pars, cuius facile detectio compensationem pecunia facere: tunc enim non teneretur mortis periculo tacere.

3 Nota hic plures esse secretorum gradus.

In primo gradu est secretum confessionis, de quo modo nulli.

In secundo gradu est secretum publicum, id est, ad quod quis tenetur ex officio publico, aut legali debito, ut Senator, vel Canonicus, vel quavis publica persona tenetur servare publicum secretum.

In tertio est secretum, quod quis per injuriam extortus, ut si quis litteras alienas aperuit.

In quarto, quando quis data fide recipit arcuanum amicis & in eis omnibus casibus tenetur quis de justitia servare secretum.

In quinto est, quando quis visu, vel relatione alterius novit secretum, & ad hoc secretum tenetur quis de præcepto fidelitatis, non quae est pars subiectiva iustitiae, sed pars potentialis. *Sotus lib. 9. 2.* *ante quintam conclusione.* *¶ 9. 1.* *concl. 2.*

4 Tertia conclusio. Secretum alienum temere, & sine causa detegere, est peccatum mortale ex suo genere. Patet, quia violatur iustitia, & gravis injurya irrogatur proximo. Ita *Sotus d. 9. 2.* *concl. 3.* *Sylv.* *verb. secretum.* *D. Anton.* *3. p. tis. 22.* *cap. 17.* *§. 2.* *Navar.* *cap. 18.* *Latin.* *num. 52.* *Hipp.* *num. 53.* *& num. ultimum.* *Cajet. 2. 2.* *q. 70.* *art. 1.* *ad 2.* *Paul.* *4. diff. 21.* *q. 7.* *3.* *art. 2.* *in fine.* *Armil.* *verb. secretum.* *nu- 2.* *Alcozer summa.* *cap. 22.* *in fine Metina lib. 1.* *summa.* *cap. 14.* *§. 36.* *addens teneri damnum restituere.*

5 Nota hic aliqua.

Primo hoc non tantum procedere, ubi quis expressè fidem de secreto servando dedit, sed etiam ubi non dedit, ut aliis figurae receptum, servare cum vita dispendio, aut alia gravi iactura honoris, aliorum honorum. Ratio, quia ille non tenetur ex officio ad id, sed ex promissione: at nemo censetur, dum promittit cum tanto dispendio, se ad id obligare. Item, quia pecuniam depositam receptam non tenetur quis tanto damno servare. *Sotus ubi supra,* *concl. 2.* *Cord.* *ubi supra,* *§. 7.* *si se pre- gressu.*

6 Quinta conclusio. Quando quis casu novit alienum secretum, licet tenetur illud contegeret sub peccato mortali, si magni momenti sit: at non tenetur graviori pati, ut illud celet. Ratio, quia ad hoc solum tenetur charitate, scilicet tenetur res amicorum servare, ubi sine gravi suo detrimento potest. *Sotus concl. 9.*

D U B I U M III.

An alienas litteras aperiare, & legere sit pecca-tum mortale.

Sic prima conclusio. Qui legit ex confessu expresso, vel præsumptu[m] mittens, vel eius cui mittuntur litteræ, non peccat. Ratio, quia nulli facit injuriam. Ita *Navar.* *cap. scaceris.* *de penit.* *diff. 6.* *num. 16.* & *in sum. cap. 18.* *Lat.* *num. 53.* *Hipp.* *num. 54.* *D. Anton.* *2. p. tis. 1.* *c. 22.* *§. 5.* *in fine.* *Sylv.* *verb. falsarium.* *q. 1.* *Tabien.* *ibi.* *num. 2.* *Angel.* *nu- 2.* *Armill.* *verb. litteræ.* *num. 1.* *Cajet.* *verb. litteræ.* *Margar.* *fol. 203.* *Pedraza.* *præcepto.* *in fine.* *Alcozer.* *sum. cap. 22.* *in fine.* *Metina lib. 1.* *summa.* *cap. 14.* *§. 36.* *Nav.* *lib. 2.* *de resto.* *cap. 4.* *num. 45.*

Secunda nota, ex levitate materie contingere posse, ut alieni secreti detectio sit peccatum veniale, scilicet quantum quod tamen ipse videt, deroga.

Sic prima conclusio. Qui legit ex confessu expresso, vel præsumptu[m] mittens, quas, vel ad ipsu[m] alii mittunt, ut Praefatus legens litteras Monachorum, Abbatissæ Monialium, vii uxoris, pater filiorum, qui sub tua fuit potestate. Ratio, quia hi utuntur iure tuo, dum cavent, ne aliquid mali his sublegatur, quorum regimen habent. Ita *Navar.* *Cajetan.* *Armill.* *D. Anton.* *Sylv.* *Angel.* *Tabien.* *Margar.* *fol. 203.* *Pedraza.* *præcepto.* *in fine.* *Alcozer.* *summa.* *cap. 22.* *in fine.* *Metina lib. 1.* *summa.* *cap. 14.* *§. 36.* *Nav.* *lib. 2.* *de resto.* *cap. 4.* *num. 44.*

Secunda conclusio. Qui superioritatem habent in aliis non peccant legendo litteras, quas, vel ad ipsu[m] alii mittunt, ut ipse ad alios mittit, ut Praefatus legens litteras Monachorum, Abbatissæ Monialium, vii uxoris, pater filiorum, qui sub tua fuit potestate. Ratio, quia hi utuntur iure tuo, dum cavent, ne aliquid mali his sublegatur, quorum regimen habent. Ita *Navar.* *Cajetan.* *Armill.* *D. Anton.* *Sylv.* *Angel.* *Tabien.* *Margar.* *fol. 203.* *Pedraza.* *præcepto.* *in fine.* *Alcozer.* *summa.* *cap. 22.* *in fine.* *Metina lib. 1.* *summa.* *cap. 14.* *§. 36.* *Nav.* *lib. 2.* *de resto.* *cap. 4.* *num. 44.*

Secondus conclusio. Qui superioritatem habent in aliis non peccant legendo litteras, quas, vel ad ipsu[m] alii mittunt, ut Praefatus legens litteras Monachorum, Abbatissæ Monialium, vii uxoris, pater filiorum, qui sub tua fuit potestate. Ratio, quia hi utuntur iure tuo, dum cavent, ne aliquid mali his sublegatur, quorum regimen habent. Ita *Navar.* *Cajetan.* *Armill.* *D. Anton.* *Sylv.* *Angel.* *Tabien.* *Margar.* *fol. 203.* *Pedraza.* *præcepto.* *in fine.* *Alcozer.* *summa.* *cap. 22.* *in fine.* *Metina lib. 1.* *summa.* *cap. 14.* *§. 36.* *Nav.* *lib. 2.* *de resto.* *cap. 4.* *num. 44.*

Secunda conclusio. Qui superioritatem habent in aliis non peccant legendo litteras, quas, vel ad ipsu[m] alii mittunt, ut Praefatus legens litteras Monachorum, Abbatissæ Monialium, vii uxoris, pater filiorum, qui sub tua fuit potestate. Ratio, quia hi utuntur iure tuo, dum cavent, ne aliquid mali his sublegatur, quorum regimen habent. Ita *Navar.* *Cajetan.* *Armill.* *D. Anton.* *Sylv.* *Angel.* *Tabien.* *Margar.* *fol. 203.* *Pedraza.* *præcepto.* *in fine.* *Alcozer.* *summa.* *cap. 22.* *in fine.* *Metina lib. 1.* *summa.* *cap. 14.* *§. 36.* *Nav.* *lib. 2.* *de resto.* *cap. 4.* *num. 44.*

Tertiæ conclusio. Non peccant, qui auctoritate publica aperiunt litteras, ut Dux in bello ad obviandum malum publico. Ratio, quia hoc est valde necessarium ad bonum communum confundendum. Sic idem. Item non peccat, qui legens litteras sui adversarii, si probabiliter dubitet in eis aliquid in suum damnum tractari. Ratio, quia utitur iure suo sius indemnitatibus consolens. *Nav.* *D. Anton.* *Sylv.* *ibid.* Item non peccant ipsas legens ad obviandum injuriam corporalium, vel spiritualem alterius, *Sylv.* & *Nav.* *ibid.* *frem.* quando litteræ illas habentur pro derelictione. *Sylv.* *Tabien.* *Angel.* *ibid.*

Quarta conclusio. Qui ob solam curiositatem absque ullo ledendi animo legeret, credens non contineret res magni momenti in his litteris, peccaret venialiter. Ratio, quia non interficit notabilem, bene tamen aliquam injuriam. *Cajetan.* *Navar.* *Alcozer.* *Pedraza.* *Armill.* *Margar.* & *reliqui citati.* Sed adverte oportere ad hoc, ut excusatetur à mortali ex hac causa, ut pro certo credat legens non contineri

tineri ibi res ejusmodi : nam si dubitaret ratione periculi , cui se exponeret , non excusatetur . *Cajetanus* , *Matina* , & *Navarr. supr.* Item , ut paratus sit servare secretum , si forte calu in illis heretice invenirentur . *Cajet.* , *Armill.* , *Masgar* , *Alzator* , *Panormitan.* *ibid.*

Ultimum conclusio . Extra praedictos casus peccatum mortale est legere litteras clauas , vel in secreto positas . Ratale est legere litteras clauas , vel in secreto positas . Ratio , quia gravis irrogatur iniuria proximo . Item quia sic legitens fallarius est , & graves falliariorum penas incurrit , ut *Nav.* & ceteri summis docent , & probant . Ita omnes *Dodores* citati , & *Navar.* *ibid.* , *num. 448.* ait forte dici posito , quod si aperies litteras certus est , se non noctu posito , non eis occasione alium , non effet mortale , licet crimen aliquod ibi esset scriptum , sceluso ad consuetudinem , quia infamare coram uno , qui nocere non debet , non est mortale , sed de hoc aliibi .

CAPUT VII.

De Advocatis.

SUMMARIUM.

- Dub. 1.* *Urim* *Advocatus* teneatur patrocinari pauperi .
2. Quibus personis interdictum sit officium advocacyi .
3. An in aliquo eventu fas sit clericis , & Episcopis patrocinari .
4. An qui iure prohibiti sunt patrocinari , delinquunt mortaliter , si munere hoc funguntur .
5. An clericis interdictum sit tabellionis officium , seu notarii .
6. An clericis , & Episcopis fas sit tutoris functionem obire .
7. An causidico fas sit utramque partem tueri , scilicet suis clientis , & adversarii colligatur .
8. An Advocatus habens causam justam possit adversarium decipere , & evallationibus uti .
9. An Advocate licet capta sit pacisci de salario . Item convenire de quota sibi danda .

DUBIUM I.

An *Advocatus* teneatur patrocinari pauperi .

Prima sententia afferit in extrema tantum necessitate pauperis teneri *Advocatum* sub mortali ei patrocinari , quando scilicet pauper in extremo necessitate incideret , si in illa causa ius suum amitteret , vel vitam esset ob id amitteret . Ita tenet *Cajet.* 2. 2. *quaf. 71.* *art. 1.* *Navarr.* *cap. 25.* *Hib.* *num. 30.* *Latin.* *num. 29.* *Armill.* *verb.* *Advoc.* *num. 12.*

Secunda sententia , teneri etiam in gravi paupertate necessitate , ut si citra periculum vita periclitaret honor , aut alia urgens calamitas inopinata ingreveret , & non esset alius , qui patrocinari velle , tunc teneretur *Advocatus* sub mortali patrocinium praeservare . Probatur , nam idem dicendum est judicium de hoc , sicut & de aliis elemosynis , ut fatur *D. Thom.* 2. 2. *quaf. 71.* *art. 1.* sed praeceptum elemosynis obligat , etiam in gravi necessitate , & est verior opinio , quam etiam docent *Cajetan.* *supr.* 2. 2. *art. 5.* *ergo.* Ita tenet *Sotus* *lib. 4.* *in jib.* *gu. 8.* *art. 1.* *Hof.* *tit.* *de pauper.* & *remiss.* *q. quibus.* *verb.* *quid de Advocatis.* *Sylva.* *verb.* *Advocatus.* *quaf. 18.* & idem dicunt *Dodores* *Medicis.* quod in gravi pauperum necessitate tenetur ipsi mederi . Et hanc sententiam est multo verius . Idem tenet *Covar.* *lib. praff.* *cap. 6.* *nu. 4.* *in fine.* *Sat.* *lon. 2. 2. 9. 71.* *art. 1.* *contro.* *1.* & *ibid.* *Aragon.*

3. Sunt tamen aliqua notanda .

Prima nota , quod sicut in gravi necessitate non tenetur pauperi patrocinio praeservare , illud negaret , tenetur *Advocatus* tenetur in gravi , nisi de superfluo status : ita nec *Advocatus* tenetur in gravi , nisi de superfluo , scilicet cum otium ei a necessitate occupationibus . Unde fit , ut ad subveniendum graviori indigentia non tenetur *Advocatus* ab illis negotiis se expedire , vel illud tempus consumere quibus ad alendum se , & familiam egit ; quia illud non censetur superfluum . Ita *Sotus* , & *Sylva.* *ibid.*

4. Secundo nota , quod dum *D. Thom.* 2. 2. 9. 71. *art. 1.* dicit non teneri *Advocatum* patrocinari pauperi , quando etiam in promptu , qui possit subvenire , intelligitur , quando est alius , qui possit , & velit : si enim alii , qui possunt , non possint subvenire , tenetur iste . Ita *Sotus* , *Sylva.* *ubi supr.* *Cajetan.* 2. 2. *quaf. 71.* *art. 1.* *Salon.* *ibid.* *in initio.* & *ibid.* *Aragon.* *in fin.*

5. Ultimum nota , quod dum *D. Thom.* 2. 2. 9. 71. *art. 1.* dicit non teneri *Advocatum* patrocinari pauperi , quando etiam in promptu , qui possit subvenire , intelligitur , quando est alius , qui possit , & velit : si enim alii , qui possunt , non possint subvenire , tenetur iste . Ita *Sotus* , *Sylva.* *ubi supr.* *Cajetan.* 2. 2. *quaf. 71.* *art. 1.* *Salon.* *ibid.* *in initio.* & *ibid.* *Aragon.* *in fin.*

6. Hic oportet notare , quod si negandum , de quo agitur secundum sententiam , non licet hujusmodi clericis patrocinari co-
rum judicium faculari , nisi in quatuor causibus positis : ac coram Ecclesiastico bene licet in omni eventu . Si vero ne-
gotium sit Ecclesiasticum , licet etiam coram seculari-
bus hujusmodi clericis coram faculari in seculariis advo-
care : ergo focus in secularibus coram Ecclesiasticis , & in Ecclesiasticis coram utroque judice . Dicitur autem negotium Ecclesiasticum , vel ratione personae , quia
est Ecclesiasticum , ut sacrilegium , vel ratione rei , quae est Ecclesiastica . Ita *Sylva.* *ubi supr.* *citans.* & *sequens* *Incent.* & *Pa-*

-

nserit.

-